

3

POLLI VOLLI

BERTIL

DR.
STRA-
NGE

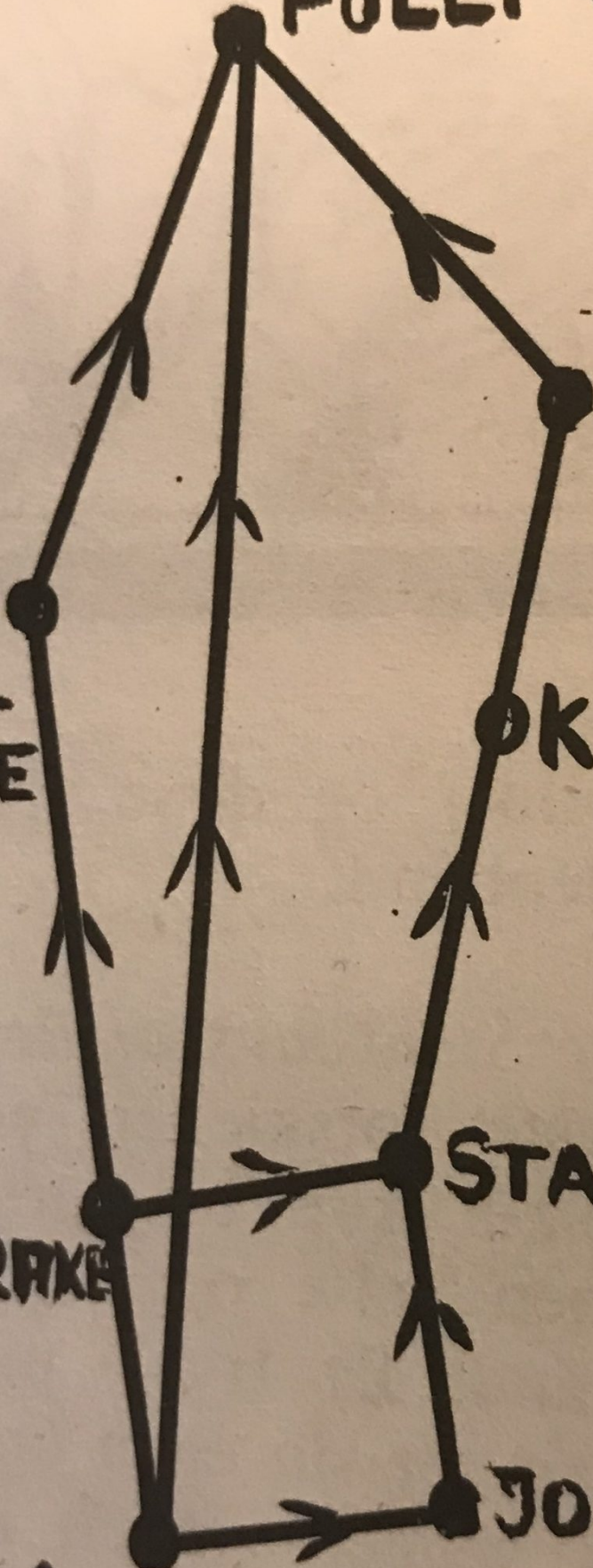
OKÄRTNER

STANISLAV

MANDRAKE

JOR-EL

GRUNN-IDÉ

Novelle av Tor Åge Bringsværd: "What have they done to my ... dream?"

Cato Pellegrini

Tor Åge Bringsværd trenger ingen nærmere presentasjon, hverken for tilårskomne eller pur unge. (Men [her](#) finner du en likevel). Hvem har ikke som barn stiftet bekjentskap med hans sjarmerende barnebøker om sjøormen Ruffen og Det blå Folket, illustrert av Thore Hansen? Hvem har ikke latt seg imponere av romaner som Den som har begge beina på jorda står stille, Pinochio-papirene, Minotaurus, Ker-Shus, Web, og andre? Hvem har ikke fått sine kunnskaper om science fiction og fabelprosa formet og utvidet av antologiene og oversettelsene han laget sammen med makkeren Jon Bing? Og hvem har ikke blitt forundret og gledet over novellene han skrev, samlet i en rekke bøker? Her er en av dem, den aller første norske novellen som sto på trykk i NOVAs forløpet Science Fiction Magasinet. Som så ofte hos Bringsværd finner vi innslag fra tegneserier og populærkultur, men det er bare begynnelsen ...

Novellen ble første gang trykket i Science Fiction Magasinet nr. 3-1971.

Når Mandrake vil se om en fyr snakker sant

benytter han noe som i *Arbeiderbladets* oversettelse kalles «telepatisk kino». Tanker og hukommelses-fragmenter projiseres som levende bilder på nærmeste nakne vegg. Offeret er under hypnose og øynene fungerer som filmfremvisere. Slik kan Mandrake se hva øyenvitnet har opplevd.

Egentlig er dette en parallell til JOR-ELS drømmehjelm

I *Supermann* 3/70 røper professor Dunn [en person det ellers ikke finnes opplysninger om i *Supermann*-heftene, Forf. Anm.] en selsom opplevelse han hadde i sin ungdom: En dag oppfanger han merkelige radiosignaler fra verdensrommet. Det viser seg at de kommer fra Krypton - Supermanns fedreplanet - og avsenderen er ingen ringere enn vitenskapsmannen Jor-El, Supermanns far. Jor-El lærer Dunn å bygge et apparat som kan sende materie [M. a. o. en stoff-transmittor, Forf. Anm.] gjennom rommet, og slik kommer Dunn til Krypton. Jor-El har oppdaget at Krypton snart vil eksplodere, og har planlagt å evakuere hele befolkningen til Jorden ved hjelp av slike materie-sendere (stoff-transmittorer). Men han trenger hjelp. Dunn får i oppdrag å bygge hundrevis av mottakere på Jorden ...

Under oppholdet på Krypton blir Dunn vitne til at lille Kal-El (dette er Supermanns egentlige navn) velter et akvarium og blir bitt av en elektrisk fisk. Men Dunn greier brasene ...

Imidlertid går Krypton i luften langt tidligere enn beregnet, og evakueringen mislykkes. (Kal-El ble som kjent reddet fordi hans far skjøt ham ut i en modellrakett. Raketten falt ned utenfor Smallville i USA, hvor den ble funnet av det barnløse ekteparet Jonathan og Marha Kent. De adopterte superbabyen og ga ham navnet *Clark*.)

Stanislav laget sin maskin uavhengig av Mandrake og Jor-El

Det er det ingen grunn til å tvile på. Men likhetspunktene er så mange at det er kuriøst å peke på dem: Et apparat registrerer hjernens elektriske svingninger under søvn. En datamaskin forvandler svingningene til bilder og disse spilles inn på videobånd.

Kärtner fulgte Stanislavs opplegg

Den viktigste forskjellen er at Kärtners maskin kan betjenes av forsøkspersonen selv, og benyttes i våken tilstand. Et trykk på en knapp, og man ser sin egen underbevissthet på veggen. Ingen udelte fornøyelse. Tilskueren kan koble seg ut, stoppe båndet hvor han vil, spole tilbake, granske detaljene i hvert enkelt bilde.

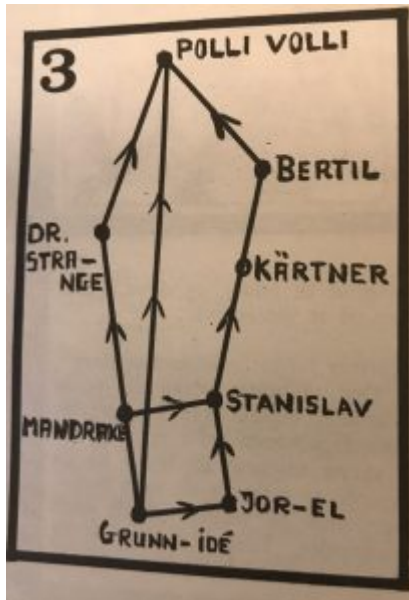
Bertil fulgte Kärtners opplegg

men vil bli husket fordi han innførte 3-D og stereo.

Polli Volli derimot

grep sin vane tro tilbake til selve grunn-idéen. Han forkastet ikke Stanislavs, Kärtners og Bertils forskningsresultater, men betraktet deres linje nærmest som en blindgate. En interessant, men dog en blindgate. Etter å ha skummet fløten av sine tre kollegers arbeid, vendte han derfor sin oppmerksomhet mot en annen og adskillig mindre påaktet utviklingslinje: nemlig den som går fra Mandrake til *Dr. Strange* - Master of the Mystic Arts og medlem av Marvel Comic Group.

Dr. Strange er utdannet ved et hemmelig tempel et sted i Asia. Gjennom den magiske amulett han har fått av sin lærer - The Ancient One - er Dr. Strange i stand til å gjøre metafysiske reiser inn i andre menneskers drømmeverden [Se for eks. «Fantastic and Terrific», 10. august 1968, Forf. Anm.].

Etter nøye å ha studert Dr. Stranges metoder, konstruerte professor Polli Volli sin drømme-konkretisator: en maskin som ikke bare viser bilder av et menneskes underbevissthet, men som forvandler drømmebildene til konkrete landskap. På denne måten ble Polli Volli i stand til å gå inn i et hvilket som helst drømmebilde, utforske underbevisstheten fra innsiden. Det sier seg selv at denne oppfinnelsen skapte en ikke liten sensasjon blant psykologer og psykiatere ... og han ble øyeblikkelig kalt til NATO-hovedkvarteret i Bruxelles.

Vi vet ikke hva som skjedde under demonstrasjonen i Bruxelles

Det følgende skjema i 14 punkter er en rekonstruksjon bygd på rene computergjetninger. Sikre er bare punktene 1, 2, 3, 11, 12, 13 og 14.

- 1) Det var et lukket møte, men alle av betydning var tilstede. Polli Volli entret podiet. Antagelig har han holdt en kort tale. Ingen har skjønt et ord, men alle har lyttet høflig og militært. At han demonstrerte sin drømme-konkretisator på en kvinnelig forsøksperson, har sikkert vakt endel munterhet. Hun het Nanette og arbeidet i sambandstjenesten. Vi kan gå ut fra at hun sov under hele demonstrasjonen (av sikkerhetsmessige hensyn).
- 2) Det hele startet som en vanlig tredimensjonal drømme-film. Mer levende, selvfølgelig, men forholdsvis ordinær med hensyn til bilder og tema.
- 3) Professor Polli Volli (heretter kalt PV) har invitert tilskuerne med seg inn i bildet, eg. en kube. Alle har fulgt oppfordringen.
- 4) Vi vet ikke hva som skjedde der inne i Nanette. Vi vet ikke hvilke lumske feller og mentale sperrer PV satte opp for dem som ble med ham inn i henne. Vi vet bare at han var den eneste som vendte tilbake.
- 5) Militærpolitiet ved døren slår alarm. PV beordrer en patrulje inn i Nanette. Heller ikke den finner veien ut igjen. Billedkuben pulserer som et dyr. Farvene glir langsomt mot rødt. Nanette stønner og er urolig, men PV gir henne en ny innsprøytning.
- 6) Nanette er en tropisk regnskog. Jungelen gror stadig tettere. Rødt og grønt i uvirkelige kontraster. En tropp soldater går manngard inn i henne. De er bevæpnet. Gjennom flettverket av blader ser man av og til glimt av nakne, glatte kropper. Nanette sukker i søvne. Noen skyter dypt inne i henne. Rødfarven er mørk som blod og gjenskinnet fra billedkuben får forsøkslokalet til å

minne om en nattklubb. Ennå skjønner de færreste hva det dreier seg om. Stadig nye soldater strømmer til.

7) PV står foran billedkuben. Han damper langsomt på en pipe. Den store kuben ruver som et akvarium midt i lokalet. En motorisert patrulje tordner nedover midtgangen og forsvinner inn i Nanette. Lyden blir fjernere og dør. PV tar av seg brillene og pusser dem.

8) Drømmekuben har slukt den siste soldat. PV er alene i auditoriet. Det hele minner nå mer og mer om en pornofilm.

9) PV slår av konkretisatoren. Drømmen falmer og forsvinner. Han tar frem en liten hammer fra jakkelommen og begynner metodisk å knuse apparatet.

10) PV vekker Nanette. Hun slår armene om ham. «Jeg drømte så deilig,» sier hun. «Jeg tror aldri jeg har drømt så deilig i hele mitt liv.» PV skyver henne varsomt fra seg.

11) De går ut av auditoriet, over den tomme plassen og forbi portvakten. Han skulle hatt avløsning for en time siden og er så forbannet at han nesten ikke vil hilse. Nanette blunker til ham.

12) Pentagon slår full alarm, samtidig som man forsøker å skjule skandalen så godt det lar seg gjøre. Man frykter det verste. Men Moskva forholder seg merkelig avventende ...

13) Under en razzia i Polli Vollis laboratorium neste dag, finner man professoren sittende i et bøttekott. Han er bundet, har et håndkle i munnen, en kul i bakhodet og kan ikke gjøre rede for seg. *Det synes etter dette klart at professor Polli Volli umulig kan ha vært til stede i Bruxelles ...* Men hvem var det da som demonstrerte konkretisatoren?

14) Nanette blir først funnet en uke senere. I Monte Carlo. Hun har på det tidspunkt dåret tre lorder, to greske skipsredere og en prins i exil. Diagnosen viser et lettere anfall av nymfomani. «Jeg har ikke tanke for annet enn menn,» tilstår hun overfor NATOs utsendte medarbeider. «Dag som natt. *Jeg kan slett ikke få dem ut av hodet ...*»

På et hotell i Sveits, med utsikt over Luganosjøen

Et ungt par på en terrasse. De drikker vin av keramikk-mugger og smiler til hverandre. «Dette er første og siste gang vi jobber hver for oss,» sier han. «Jeg trodde aldri du skulle komme.»

Det glitrer i de mandelformede øynene hennes. «Jeg ble forsinket på grensen mot Polen,» sier hun dovent, legger hendene på bordet og skyter rygg. «Men Kreml var ingenting. Det var som å stjele sild fra en kattunge. Jeg tror vi overvurderer den russiske sikkerhetstjenesten.»

Lester ser utover sjøen. Det er klarvær og han kan se lysene på San Salvador. Inne på havnen danser fontenene i blått og grønt. «Skal vi gå en tur før vi legger oss?» sier han.

Aura stryker seg inntil ham. «Nei, vi bare legger oss,» sier hun, og de som sitter nærmest kan banne på at de hører en katt som maler et eller annet sted ... [Forklaringen er å finne i «BAZAR» (Gyldendal 1970). Forf. Anm.]

De låser seg inn på rommet. Værelset er hvitkalket og det er smijern-kruseduller foran vinduet. De kler av seg. Begge er litt fulle. Før de legger seg, trekker de hver sin identiske hudplastmaske over hodet. De ser på hverandre og fniser. Sengen knirker som en hybeldivan, og hvis man bare skulle dømme etter det som er synlig over dynen, kunne man lett tro det var to halvgamle professorer som hadde et homoseksuelt forhold.

Vi har alle våre små perversiteter ...

Copyright © 1971, 2023 Tor Åge Bringsværd